Position paper gemeente Schouwen-Duiveland
Toekomst Grevelingenmeer

Een afgesloten Grevelingen, een veilige delta

Dankzij de Deltawerken leven we in een veilige delta. Dat is van grote waarde voor onze inwoners, bedrijven en bezoekers. Met de aanleg van de Grevelingendam in 1965 en de Brouwersdam in 1971 werd de Grevelingen afgesloten van de zee. Hiermee ontstond het Grevelingenmeer; het grootste zoutwatermeer van West-Europa. De afsluiting draagt bij aan de veiligheid van de regio, maar heeft ook geleid tot problemen voor de mensen, de natuur en de leefomgeving. Deze problemen worden steeds meer zichtbaar. De toekomst van het Grevelingenmeer vraagt daarom om duidelijke keuzes.

Kwaliteit van het Grevelingenmeer staat onder druk

De waterkwaliteit in het Grevelingenmeer staat ernstig onder druk. De doelen van de Kaderrichtlijn Water worden niet gehaald. In de diepere delen van het meer is door zuurstofgebrek nauwelijks nog onderwaterleven mogelijk. De gevolgen zijn merkbaar: inwoners zien en ruiken dat de waterkwaliteit achteruitgaat, vissers hebben te maken met afnemende opbrengsten en duikers zien de onderwaternatuur verslechteren. Een gezond Grevelingenmeer is niet alleen van belang voor de natuur en biodiversiteit, maar ook voor de leefbaarheid en economie van onze regio.

Momentum voor uitvoering oplossingen

Schouwen-Duiveland waardeert het initiatief van de Tweede Kamer voor een rondetafelgesprek over de toekomst van het Grevelingenmeer. Er is momentum om samen de stap te zetten naar een keuze voor oplossingen en te starten met de uitvoering daarvan. Het Grevelingenmeer en de mensen die in de omgeving van het meer leven, wonen en werken vragen erom.

Herstel getij Grevelingenmeer toekomstbestendig

Schouwen-Duiveland is positief over de kansen om samen tot uitvoering te komen. Er ligt een onderbouwd plan voor het herstel van het getij in het Grevelingenmeer met de realisatie van een nieuwe doorlaat in de Brouwersdam. Deze oplossing is opgenomen in het uitvoeringsprogramma Zuidwestelijke Delta. Overheden, maatschappelijke organisaties, gebruikers en kennisinstellingen zijn betrokken bij de planvorming. Samen zijn we tot het inzicht gekomen dat herstel van het getij de beste oplossing is voor een gezond Grevelingenmeer. Een oplossing die toekomstbestendig is binnen ons nationale watersysteem. Met het terugbrengen van het getij komt er beweging in het water en ontstaan er nieuwe leefgebieden voor vis, schaal en schelpdieren. Dat biedt perspectief voor herstel van de deltanatuur, een sterke recreatiesector en een duurzame visserij.

Focus op verbeteren kwaliteit Grevelingenmeer

Wij begrijpen dat de discussie over het verzoeten van de Grevelingen op de agenda is gezet. De vraag naar zoetwater in de Zuidwestelijke Delta is immers urgent, zeker op Schouwen-Duiveland. Tegelijk constateren wij dat er geen uitvoerbaar, financieel onderbouwd en breed gedragen plan is voor een zoet Grevelingenmeer. Zoals we dat in de afgelopen 20 jaar niet hebben gedaan, wil Schouwen-Duiveland ook nu het debat over de toekomst van het Grevelingenmeer niet verengen tot de keuze tussen zoet of zout. Het moet wat ons betreft gaan over het verbeteren van de kwaliteit van het gebied.

Benut het Volkerak Zoommeer als zoetwaterbuffer

Op Schouwen-Duiveland werken agrariërs, overheden en kennisinstellingen in het Living Lab Schouwen-Duiveland samen aan innovatieve oplossingen voor zoetwaterwaterbeschikbaarheid. Wij richten ons op het beter vasthouden van neerslagwater en circulair watergebruik. De praktijk laat zien, dat er meer maatregelen nodig zijn om de landbouw en natuur toekomstbestendig te maken. In plaats van een zoet Grevelingenmeer zien wij kansen in een beter gebruik van het Volkerak Zoommeer als regionale zoetwaterbuffer. In periodes van hoge rivierwaterafvoer kan zoet water uit het Volkerak Zoommeer worden opgeslagen en ingezet om tekorten in de regio aan te vullen. Een door de provincie Zeeland uitgevoerde quick scan laat zien dat deze oplossing op korte termijn haalbaar en uitvoerbaar is.

Oproep: start uitvoering herstel getij Grevelingenmeer

Onaangenaam verrast zijn wij over het weghalen van het gereserveerde rijksbudget Getij Grevelingen (€ 172 mln.) in het recente voorstel van het kabinet voor het herprioriteren van projecten in het Mobiliteits- en Deltafonds. Wij ervaren dit als een stap terug in een langlopend proces waar juist een stap vooruit gezet moet worden om werk te maken van een ecologisch gezond, economisch sterk en toekomstbestendig Grevelingenmeer.

De toekomst van het Grevelingenmeer vraagt om besluitvaardigheid. De kennis is beschikbaar, de onderzoeken zijn uitgevoerd en er ligt een realistische en breed gedragen oplossing op tafel. Schouwen-Duiveland roept het Rijk en alle betrokken partijen daarom op om de volgende stap te gaan zetten: start met de uitvoering van het herstel van het getij in het Grevelingenmeer.

Laten wij de daadkracht waarmee de Deltawerken zijn gerealiseerd nu opnieuw tonen om de noodzakelijke verbetering van het Grevelingenmeer in uitvoering te brengen.

Gemeente
Schouwen-Duiveland